



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Örigenus Tōn Eis Tas Theias Graphas Exēgētikōn Apanta Ta Ellēnisti Heuriskomena

Cui idem præfixit Origeniana, Tripartitum opus, quo Origenis narratur vita,
doctrina excutitur, scripta recensentur

Origenes

Rothomagi, 1668

XXVIII. hominum singulorum,

urn:nbn:de:hbz:466:1-25059

A commemoratis hæc adungit, alios quoque fortasse extrinsecus esse Angelos, qui ex uniuersis Gentibus fideles quosque congregent, easque gubernent, cum à Christo ipsi gubernentur, qui non tam Rex dicatur, quam Rex regum; & non tam Dominus, quam Dominus dominantium; additque paulo inferius magnam sollicitudinem Angelos adhibere iis excolendis, quos studio suo ac diligenter ab erroribus ad fidem traduxerint. Sed & Homiliam 23. in Iosue adiri jubeo, & duodecimam in Lucam in qua nationum præfides Angelos sub imposito sibi onere fatiscientes jam, ac labori impares, Christi adventantis auxilio fuisse sublevatos affirmat: ac librum 1. *Sæi apôst.*, cap. 8. & librum 3. cap. 3. ubi principem Tyri, & principem Perfarum, & principem Græcorum, quorum mentio fit Ezech. 28. & Dan. 10. Virtutes quasdam spirituales esse asserit; bonasne, an malas, hoc loco non definit; at definit B Homil. 35. in Luc. & principes illos, Dæmones interpretatur. Neque sane in eo consentiunt inter se Patres, Dæmones eas esse decernentibus aliis, aliis Angelos, eorumque concertationes à Daniele expositas in rectum sensum trahentibus.

At enim difficilis videtur Origenianæ hujus commentationis ratio; nam si *Constituit* *Altissimus terminos populorum, juxta numerum Angelorum Dei*, fuerit Angelorum numerus oppido exiguus; non multæ siquidem Gentes orbem incolunt. Verum expedita est responsio; nec enim quidquid ipsam Angelorum est, orbi huic regendo deputatum intelligit Adamantius, sed selectis aliquibus ex inferioribus ordinibus Angelis id muneris fuisse impositum; ex iis porro nonnullos totis præfectos Gentibus; alios Provinciis; Urbibus alios, Ecclesijs, artibus, disciplinis, singulis quoque hominibus, & rebus etiam inanimis, C uti mox demonstrabimus; illosque in hoc etiam munere sibi succedere invicem; & plures nonnumquam homini uni adfistere, & omnia Angelis plena esse.

XXVII. Dixi Ecclesiarum etiam regimen Angelis Origenem assignasse: geminum siquidem unicuique Ecclesie præesse decrevit Episcopum, aspectabilem alium, alium sub oculis neutiquam cadentem; suadente Apocalypsis secundo capite, ubi multa de Angelis Ecclesiarum Asiaticarum curæ præfectis disseruntur. Quæ sententia, quoniam tralatitia est, & Patrum consensu subnixâ, addemus ea solum Origenis verba ex Homil. 23. in Luc. *Ego non ambigo & in cætu nostro adesse Angelos, non solum generaliter omni Ecclesia, sed etiam sigillatim: de quibus Salvator ait: Angeli eorum semper vident faciem Patris mei qui in cælis est. Duplex hic adest Ecclesia, una hominum, altera Angelorum. Si quid juxta rationem, & juxta Scripturarum dicimus voluntatem, latantur Angeli, & orant nobiscum. Et quia præsentibus Angeli sunt in Ecclesia, in illa duntaxat que meretur, & Christi est, propterea orantibus feminis præcipitur, ut habeant velamen super caput propter Angelos, utique illos qui assistunt Sanctis, & latantur in Ecclesia.*

XXVIII. At de Angelis hominum custodiæ præfectis, quid sentiret Origenes, certum non habuit. Nam primum relinquit dubium, singulisne hominibus, an Christi fidem solum professis, & sanctis custos Angelus assignetur. Posterius illud tueri videtur Homil. 20. in Num. & Homil. 23. in Ios. sed asseverantius etiam Homil. 1. in Ezech. *Non sufficit, inquit, unum cælum aperiri: aperiantur plurimi, ut descendant, non ab uno, sed ab omnibus cælis. Angeli ad eos qui salvandi sunt.* Et mox: *Quando autem viderant principem militiae cælestis in terrestribus locis commorari, tunc per apertam viam ingressi sunt sequentes Dominum suum, & parentes voluntati ejus, qui distribuit eos custodes credentium nomini suo. Tu heri sub Dæmonio eras, hodie sub Angelo. Nec multo post: Omnia Angelis plena sunt: veni Angele, suscipe sermone conversum ab errore pristino, à doctrina Dæmoniorum, ab iniquitate in altum loquentem: & suscipiens eum quasi medicus bonus confove atque insitue. Parvulus est; hodie nascitur senex repuerascens, & suscipe tribuens ei baptismum sicundæ regenerationis, & advoca tibi alios socios ministerij tui, ut cuncti pariter eos qui aliquando decepti sunt, erudiat ad fidem.* Animadvertendum & illud est de libr. 2. *Sæi apôst.*, cap. 11. *Potest autem & tertio sensu illud intelligi de divisione ista, ut quoniam unicuique fideliam, etiam si minimus sit in Ecclesia, adesse Angelus dicitur, qui etiam semper videre faciem Dei Patris à Salvatore perhibetur; & hic qui utique unum erat cum eo cui præerat, si is per inobedientiam efficiatur indignus, auferri ab eo Angelus dicitur: & tunc pars ejus, id est humana nature pars avulsa à Dei parte cum infidelibus deputatur, quoniam commonitio apposita sibi à Deo Angeli non fideliter eum custodit.* Tomo quoque 13. in Matth. p. 311, solis iis Angelicam videtur assignare tutelam, qui ea se dignos præstiterint: *ἵνα ἐκτρέψωσιν, inquit, πνεύμα ἀκαθάρτων ἐκ τῆ δόξης τῆς αἰτίας ὡς ἀδελφῶν αἰσθῆς, καὶ μὴ ποιήσωσιν ἐκ τῶντων ἀξίον σπουδῆς ἀγγέλων.* & Tomo sequente pag. 361, annon anima quæ Angeli tutelam fuerit promerita, ei nubat, ita inquit, ut id affirmare videatur; additque eam huiusmodi præsidij gratia posse excidere, si qua labe fœdata reperiat; alterique subijci Angelo, atque item alteri, prout eorum ope & consortio indignam se præstiterit; nec Angeli, à quo semel repudiata est, patrociniū iterum sibi spondere posse. Vitur ad hæc libri Pastoris auctoritate, qui homines Christum professos Michaëli subijci docet, sed propter voluptatis studium, in tutelam alterius, qui delicijs præest, transire, tum alteri tradi qui pœnis, ac ei demum qui pœnitentiæ præfectus est. Rursum Homil. 23. in Luc.

Angelos praesentes esse docet in ea solum Ecclesia *quae meretur, & Christi est*. Sed & mihi A
pene illud exciderat, quod ait Homil. 5. in Num. *Iusti enim sunt, qui indigent adiutorio Ange-*
lorum Dei, uti ne à Daemonibus subrauantur, & ne corda eorum sagitta volante in tenebris terebrentur:
& quod libr. 8. contr. Cels. ubi datam esse Dæmoni adversum impios potestatem & impe-
rium fatetur; sanctos autem à Christo protegi, qui contra Dæmonum assultus Angelos
suos tutores iis addidit. Id quod fuasisse videtur Origeni Davidicum illud Psalm. 33. 8.
Castrametabitur Angelus Domini in circuitu timentium eum, & eripiet eos.

In contraria autem alibi discedit, & neminem asserit Angelico carere praesidio: puta
Tomo 13. in Matth. p. 310, ubi Lunatico huic, quem curavit Dominus, Angelum bonum
adfuisset docet, tum etiam eum à Dæmone vexaretur, & nondum salutarem Christi opem
sensisset: *παρὲς ἡμῶν ἦν ἄγγελος τοῦ κυρίου ὁ λαχὼν ἐκ τῶν ἀγγέλων. εἴτε πᾶσαν ληύσων αἰθερῶν ἡ-*
χλῶν ὑπὸ τοῦ κυρίου τῶν ἀγγέλων ἀσφάλω. Illustrior etiam est locus alter ex Homil. 35. in Luc. in quo B
parvulorum qui Ecclesiae dederunt nomen, Angelos faciem caelestis Patris semper videre
asserat; qui vero ab Ecclesia alieni sunt, eorum Angelos ad caelestis Patris faciem oculo
attollere non audere; & pro hominum sibi subditorum meritis ac virtutibus, plus, mi-
nusve, vel semper, vel nunquam Dei vultum contemplari posse. Quinetiam unicuique
Angelos duos, bonum unum, malum alterum adesse non uno loco pronuntiavit, ut paulo
inferius ostendemus.

Dubitat praeterea Origenes, utrum ab ipso statim ortu Angelus comes homini electo,
& saluti destinato adjungatur à Deo, an à baptismo. Prostat locus Tomo 13. in Matth. pag.
331. ubi illud Evangelistae explanans: *Videte ne condemnatis unum ex his pusillis, quærit annon*
qui in Christo parvuli sunt & imperfecti, Angelorum custodia egeant; majores autem & C
perfecti, Christi ipsius. Tum quaestionem commemoratam proponit, ecquid postquam
nati sunt infantes, an postquam tenati, Angelorum custodum consortio fruuntur. Vtram-
que locis è Scripturae qualis fuleit sententiam, sed priorem pluribus; posteriori vero con-
sequens esse agnoscit, Angelis Satanæ subditum esse hominem, quamdiu fidem Christi
non suscepit. Insolens autem ac damnosum est quod adicit, Angelum fortasse homini
nascenti custodem additum, malum initio esse; Christi deinde doctrinam capefcente petro,
eosdem facere progressus Angelum, & faciem demum caelestis Patris spectare: vel
fortasse Angelum homini, vel hominem Angelo salutis auctorem existere: nonnullos
vero è tutelarium Angelorum numero Patris caelestis aspectu semper frui. Deinde oppo- D
nit sibi quod in Actis Apostolorum scriptum est, pulsante ostium Petro, qui intus erant,
ipsum esse Angelum pronuntiasse; non ergo perfectis Christum, sed Angelum itidem ut
reliquis adfiteri; respondet pro dogmate sententiam illorum neutiquam esse habendam,
qui sic sentiunt. Itaque Homil. 24. in Num. iustis & electis ipsum adesse Dominum, infe-
rioribus vero Angelos disertis verbis affirmat. Sic ipse tamen Homil. 11. in Num. *Quam-*
vis & ipsi Apostoli Angelis utantur adiutoribus ad explendum predicationis suae munus, & opus Evan-
gelij consummandum. Sic enim dicebatur in Actibus Apostolorum, quia Angelus Petri esset, qui pulsaret
ad ostium. Similiter ergo intelligitur esse & alius Pauli Angelus, sicut est Petri, & alius alterius Apostoli,
& singulorum per ordinem. Quorum similia habet Hom. 23. in Ios.

XXIX. Præter homines, hominumque conventus ac societates, tum Ecclesiasticas, E
tum politicas, Angelorum curæ permittas, alia quoque inanimata regimini ipsorum subdi-
ta esse decrevit, variaque hæc illos meritis suis sortitos officia, ut si qui bestiis præsent, feris
id actibus sint consecuti; qui vero Sanctorum preces Deo offerre iussi sint, sua pietate
id muneris promeruerint: hinc Raphaëli medicinæ studium fuisse commissum, pro sua
in homines caritate; Michaëli, orationum Deo offerendum mandatum fuisse munus;
Gabrieli, bellorum administrationem. Legenda in eam sententiam Hom. 4. in Num. qua
plantis, animalibus, animaliumque foetibus, exercitiis, rebusque aliis terrenis, sed &
sanctis operibus, rerumque divinarum tradendæ scientiæ Angelos præesse asserit, cavendumque saneit ne terrenis dediti actibus & corporeis, inter deputatos iis administrandis
Angelos reperiamur. Legenda & Homil. 23. in Ios. & Homil. 10. in Ierem. & cap. 7. libri F
1. *ἐπὶ ἀρχῶν*, & liber 8. contr. Cels. quo Epicureum illum confutans Philosophum, rerum
omnium, quæ in his inferioribus geruntur locis, procuracionem in Dæmones transcri-
bentem, Angelis quasi ex jure manu confertum reperit, mala solum, & incommoda, & quæ
humano generi noxia sunt, sterilitates puta, calamitates, siccitates, pestilentiam, aliaque
id genus ad auctores Dæmones referens, divino iudicio certis temporibus hanc adversum
homines potestatem nanciscentes, sed adversum impios præsertim, & à Dei cultu alienos.
Verumtamen libro *ἐπὶ ἀρχῶν* 3. cap. 3. disciplinarum, & artium potestatem spiritualibus qui-
busdam mundi hujus energijs ac Virtutibus adscribit; atque inde existere furores poëticos,
divinationes & magiam arbitratur. Quæ sane ex Græcorum, Musas quasdam doctrinarum
praesides, & Deos *μυσθητάς* fingentium, Theologia videntur esse petita.